

International Cartographic Association



Président – President
Tim Trainor
10382 Stansfield Road
Laurel, Maryland 20723
États-Unis – United States
e-mail: president@icaci.org

Secrétaire Général et Trésorier – Secretary-General and Treasurer
Thomas Schulz
Dissemination and Publications, Federal Statistical Office
Espace de l'Europe 10, 2010 Neuchâtel
Suisse – Switzerland
e-mail: secgeneral@icaci.org

Association Cartographique Internationale

Vice-présidents – Vice Presidents
Andrés Aristegui Espagne – Spain
Temenoujka Bandrova Bulgarie – Bulgaria
Philippe De Maeyer Belgique – Belgium
Liqlu Meng Allemagne – Germany
Terje Midtbo Norvège – Norway
Vit Voženik Tchéquie – Czechia
László Zentai Hongrie – Hungary

Président-sortant – Past President
Menno-Jan Kraak Pays-Bas – Netherlands

Website: <http://www.ICACI.org>

29 October 2021

Prof. László Zentai, Director of Institute
Eotvos University, Institute of Cartography and Geoinformatics
H-1117 Budapest, Pazmany Peter setany 1/A, Hungary

Dear Mr. Professor Zentai,

On behalf of the International Cartographic Association (ICA), I have the pleasure to recognize Professor István Klinghammer, a cartographer, for his many contributions to the field of cartography, to cartographers throughout the world, and to the ICA. Professor Klinghammer's many achievements are sealed in time, from the guidance and inspiration he exchanged with students, faculty, and professional colleagues, to the many publications he authored and influenced.

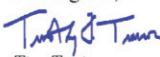
My first encounter with Professor Klinghammer was at the ICA Joint Commission Meeting in 1983, where the ICA Commissions on Education and Training, Maps and Spatial Data Use, and National and Regional Atlases met to advance their work. We had the wonderful opportunity to meet at the Visegrád conference centre of Eötvös Loránd University which, according to the description of the venue, "proved to be the perfect setting for such a meeting: too far from the big city distractions and near enough to the metropolis to profit from its technical infrastructure..." I could not agree more. Being with friends and colleagues who shared the same cartographic passion exhibited by Professor Klinghammer was intoxicating. These are moments that make a difference for the individual, for the institutions they represent, and for society overall.

While I did not know this at the time, other wonderful encounters with Professor Klinghammer were in my future. He was one of the organizers of the International Cartographic Conference in Budapest in 1989, which was a most memorable event. At this moment, I have a photograph of the Chain Bridge from 1989 hanging in my home to remember the occasion. At other occasions, Professor Klinghammer offered the University as a setting for many ICA workshops and meetings, some of which I attended.

In 2003, Professor Klinghammer was awarded an Honorary Fellowship by the ICA for his many contributions to the field of cartography and to the Association. The brief testimonial summarizes some of his achievements, but it is not possible to know the full influence he has had on the cartographic profession. Professor Klinghammer is an enabler who instils in students and colleagues what is possible in such an important discipline and profession. We are indebted to his leadership and many contributions.

The ICA extends a hearty congratulations to Professor István Klinghammer!

Best regards,


Tim Trainor
President of the ICA



Timothy Trainor

President, International Cartographic Association
president@icaci.org

2021. október 29

Prof. Zentai László intézetigazgató
Eötvös Loránd Tudományegyetem, Térképtudományi és Geoinformatikai Intézet
H-1117 Budapest, Pazmany Péter sétány 1/A, Hungary

Tisztelt Zentai Professzor Úr!

Örömmre szolgál, hogy a Nemzetközi Térképészeti Társulás (ICA) nevében elismerésem fejezem ki Klinghammer István professzor úrnak a kartográfia területén, a világ térképészeti és az ICA javára végzett sokrétű munkájáért. Klinghammer professzor számos eredménye kiállta az idő próbáját, a hallgatók, oktatók és kollégák számára írt útmutatóktól és inspirációktól kezdve a számos publikációig, amelyeket ő maga alkotott vagy inspirált.

Az első találkozásom Klinghammer professzorral az ICA egyesített bizottsági ülésén volt 1993-ban, ahol az ICA Oktatási és Képzési Bizottsága, a Térképek és Téradat-használati Bizottsága, valamint a Nemzeti és Regionális Atlaszok bizottsága tanácskoztak közös tevékenységük előmozdítása érdekében. Kiváló lehetőségünk volt találkozni és tanácskozni Visegrádon, az ELTE akkori üdülőjében, konferenciaközpontjában, amely a későbbi leírás szerint „tökéletes helyszínnek bizonyult egy ilyen találkozóhoz: távol a nagyvárosi zavaró tényezőktől és elég közel a fővároshoz ahhoz, hogy profitáljon annak infrastruktúrájából...” Ezt ennél jobban én sem tudtam volna megfogalmazni. Csodálatos volt olyan barátokkal és kollégákkal együtt lenni, akik osztották a Klinghammer professzor által mutatott elkötelezettséget a térképészeti iránt. Ezek olyan pillanatok az életünkben, amelyek megváltoztatják az egyént, az általa képviselt intézményt és a társadalmi hozzáállást. Bár ezt akkor még nem tudtam,

Klinghammer professzorral további csodálatos találkozások vártak a későbbiekben. Egyik szervezője volt az 1989-es budapesti Nemzetközi Térképészeti Konferenciának, amely számomra az egyik legemlékezetesebb szakmai esemény volt. Jelenleg is az otthoni szobám falán lóg a Lánchíd fényképe 1989-ből, hogy mindig megemlékezzek erre az eseményre. Más alkalmakkor Klinghammer professzor az ELTE-t számos ICA workshop és találkozó helyszínéül ajánlotta fel, melyeken én is részt vehettem.

2003-ban Klinghammer professzort az ICA tiszteleti tag (honorary member) díjjal tüntette ki a térképészet területén és az ICA-ért végzett munkájáért. Ez a rövid köszöntő csak néhány eredményre térhet ki, de nem igazán lehet röviden összefoglalni, hogy milyen hatást is gyakorolt a szakmánkra. Klinghammer professzor egy olyan példa előttünk, aki motiválta a hallgatókat és a kollégákat, megmutatva nekik, hogy mit érhetünk el a mi kedvelt tudományágunkban és szakmánkban.

Köszönettel tartozunk vezetői példamutatásának és kartográfiai munkásságának. Az ICA szívből gratulál Klinghammer István professzornak!

Fordította: Zentai László

Elek István

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Térképtudományi és Geoinformatikai Intézet,
elek@map.elte.hu

Klinghammer Pistát 45 évvel ezelőtt ismertem meg. Akkoriban ő vezette az egyik terepgyakorlatot a Velencei-hegységben (akkor még adjunktus volt, innen is látszik, hogy mennyire régen volt), amelyen geofizikus hallgatóként vettem részt. Teodolitokkal és kipprégerekkel rohagáltunk a Sukoró feletti dombokon. A fehérvári Geo-főiskola valamelyik kollégiumában laktunk, onnan rajzoltunk ki minden reggel.

Mint tudjuk, az egyetemi hallgatók között is vannak taplók, rossz modorú emberek, akik még nem jöttek rá, hogy a modortalanság hatalmas hátrány az életben. Egyik nap valamelyik surmó (tudom a nevét, de nem írom le) nem találta az egyik kolléganőnket, és fülsiketítő hangon kiáltozta a nevét. Nemcsak a szó, hanem az intonáció is lehet bárdolatlan. Nos, ezt az üvöltést meghallotta Pista, és megkérdezte a közelében állóktól, hogy „ki ez a tapló?” Ebben a kérdésben, az intonációban benne volt minden értékítélet anélkül, hogy egyetlen becsmérlő szó elhangzott volna. Nekem akkor és ott az jutott eszembe, hogy íme egy talpig úriember, akinek a finom modor nem formaság, mert a stílus maga az ember.

A terepgyakorlat végével hosszabb időre megszakadt a kapcsolatunk. Belőlem geofizikus lett, és a térképészet igencsak távol került tőlem. 10 évi kutatóintézeti munka után elhagytam a geofizikát, ahol végig programfejlesztéssel foglalkoztam (Fortran, Pascal és C nyelveken), és beálltam egy magáncéghez informatikai projektet vezetni. Ekkor zajlott éppen a rendszerváltás. Ennél a cégnél (Geometria Kft.) tanultam bele a térinformatikába, amely elvárásolt. Rövidesen saját céget alapítottam (ISIS Kft), ahol térinformatikai rendszerek fejlesztésével és adatbázisépítéssel foglalkoztam. A cég jól ment, úgy éreztem, hogy minden lehetséges, még a lehetetlen is.

Majdnem egy évig utazgattam Nyugat-Európában, különböző térinformatikai cégek tanfolyamain vettem részt, ahol elsajátíthattam mindazokat az ismereteket, amiket itthon nem. Érdekes adalék, hogy akkoriban volt a Páneurópai Piknik, és a berlini fal lerombolása. Ez akkora esemény volt, hogy a nyereségorientált cégek méregdrága tanfolyamain nem kellett fizetnem, amikor kiderült, hogy magyar vagyok. Ugye ez ma hihetlenül hangozik.

Ekkor megkeresett Zentai Laci, akit még geofizikus koromból ismertem, hogy álljak be külső előadónak a Térképtudományi Tanszékre. Elfogadtam a meghívást. Ekkor találkoztunk újra Klinghammer Pistával, ugyanis akkor már ő volt a tanszékvezető. A félév eleji órarendi megbeszélések, terembeosztások alkalmával rendre találkoztunk. Olyanok voltak ezek a megbeszélések, mint valami baráti találkozó, mint egy baráti társaság. Jó hangulatú viccelődés, évődés, de valahogy észrevétlenül minden a helyére került. Tudattalanul is rám ragadt, hogy lehet úgy is vezetni, hogy senki ne érezze magát beosztottnak, de magára hagyottnak se.

Pista ösztönösen jó vezető volt. Azt is tőle tanultam, hogy „letolni négyszemközt, dicsérni nyilvánosan”. A tanszék embereit, és a külsősöket sem úgy kezelte, mint valami beosztottakat. Partner volt mindenki. A tanszék egész légkörét belengte, hogy úriember van az élen.

Így ment ez vagy még tíz évig, amikor egy napon Pista beszélni akart velem. Állást ajánlott, és egy tiszteletre méltó feladatkört, hogy indítsak be egy szélesebb spektrumú térinformatikai képzést a tanszéken és az Informatikai karon. Kértem egy hét gondolkodási időt, de három nap múlva igent mondtam, mert beleuntam a vállalkozás legfontosabb

tevékenységébe, az ügyvezetésbe, az üzletszerzésbe és az ezzel járó ügyeskedésbe. Az jutott eszembe, hogy még hatvanévesen is bizonygassam mindenféle rosszcú embernek, hogy az én céget bízta meg a kérdéses munkával? Na, nem, ehhez nem volt kedvem - így aztán a tanszéken kötöttem ki. Majdnem 20 éve itt vagyok, és nem bántam meg azt az „igen”-t. Pista olyan tanszékvezető volt, hogy álmomban sem kívánhattam volna jobbat, aki a nagy elődök méltó utóda lett. Rektorként is képes volt a tanszékot menedzselni, a felszínen tartani, és fenntartani a baráti munkahelyi légkört, amely ELTE-s viszonylatban ritkaság. A tanszék nemzetközi beágyazottsága is neki volt köszönhető. Azt hiszem, hogy ő volt az első „modern” rektor (azóta sem volt több). Az Info kar a létét köszönheti neki, hiszen Pista rektori segítsége nélkül nem lett volna zökkenőmentes a kiválás a TTK-ból.

Itt szeretném megragadni az alkalmat, hogy megköszönjem az elmúlt húsz évet, nem csak neki, hanem az egész tanszéknek. Nagyon jó munkahelyi közösség voltunk, ahol baráti viszony volt a jellemző, és nem a torzsalkodás, az ostoba versengés. Minden kollégával szívélyes viszonyom volt, némelyekkel baráti. Ami a legjobban tetszett, hogy teljes szabadságban élhettem, senki nem szólt bele, hogy mit oktatok, mit kutatok. Egy egyetemen ez alapvető érték. Mostanára sajnos az oktatás nyomasztó túlsúlyba került, és komoly kutatásokra már alig marad idő, ami hosszabb távon káros lesz, pontosabban már most is az, mert amelyik egyetem csak oktat, az nem egyetem, hanem főiskola (ha még lenne ilyen). Ennek külső okait látom, de ebbe most nem mennék bele.

A közös kirándulások, sörözések, a „pistamaróti” kiruccanások is azt mutatták, hogy jó közösség vagyunk, jól érezzük magunkat egymás társaságában, és érdekes a másik embert foglalkoztató problémákról beszélgetni. A térképészet igen széles spektrumú szakterület, vagyis szinte mindenki valami olyasmit művel, olyan órát tart, amit mások nem, vagy csak nehezen tudnának megtartani.

A szakmai önállóságom, függetlenségem valami olyan szabadságot adott, amely csak jó egyetemeken létezik. Számos problémába beleütköztem, amit jó volt kreatív elmémmel megosztani, és néha engem is megkerestek kollégák, akik tőlem nagyon távol álló kérdéssel foglalkoztak, de megtiszteltek a bizalmukkal, mert úgy gondolták, hogy előbbre tudom lendíteni a megkerest szekeret.

Mindezekért hálás vagyok a tanszék minden munkatársának. Köszönöm, hogy része lehettem a közösségeteknek, és a Klinghammer-korszaknak.

2021. szeptember 13.

Gercsák Gábor

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Térképtudományi és Geoinformatikai Intézet,
gerscak@map.elte.hu

Születésnap és névnap. Az 1635-ben alapított egyetemünk – leszámítva magát a magyar államot és a keresztény egyházi szervezetet – Magyarország legrégebbtől folyamatosan működő intézménye. Ennek az egyetemnek voltál a rektora, amely ma *Eötvös Loránd* nevét viseli. Gondoltál már arra, hogy augusztus 10-én ünneplik – igaz, más nevekkkel együtt – a *Loránd* névnapot?

Születésnap és történelem. A magyar história első hét évszázadában nagyon különböző események napja volt augusztus 10., születésed napja. Az e napra feljegyzett első történés egy végzetes csata (955), az utolsó egy hírhedt békekötés (1664). Milyen jelentős augusztus 10-i eseményeket tartott számon a krónika a két véglet, egy nyugati hatalommal vívott, elvesztett csata és egy keleti hatalommal kötött szerencsétlen béke között? Izgalmas áttekintés válogattam *Kerékyártó Árpád: Magyarország emléknapi ezeréves történetében* című összeállításából (Budapest, 1882).

Augusztus 10.

955. Augsburgi csata. Botond, Bulcs, Lél és Súr vezérlete alatt 100,000 magyar tört Bajorországba. Botond 40,000-el a Majna és Rajna vidékén száguldozott és szerencsésen tért haza, de a többi aug. 10-kén Augsburgnál a Lechmezőn I. Otto rom. királynak 7 hadosztálya és 1 cseh ezrede által, a külföldi krónikák szerint lemészároltatott. ...

1279. Az országgyűlés a kúnok ügyeit szabályozza. IV. László június 23-án a pápai követ kezébe tett esküvel ígérte, hogy 20 nap alatt országgyűlést tartand, hol a kúnok ügyei fognak rendeztetni. Ezen gyűlés aug. 10-kén megtartatott, hol a kúnok polgárosítása érdekében következő végzések hozattak. ...

1307. A pápa döntőleg határoz a magyar kir. szék betöltése kérdésében. V. Kelemen azon bullát, melyet VIII. Bonifác Róbert Károly előnyére 1303. május 31-kén adott, megerősítette. Ottót átokkal fenyegette, ha a magyar kir. cízzel élne, az országot megtartaná, vagy annak megtartásában Károlyt háborgatná. ...

1432. Zsigmond kir. a védkötelességet szabályozza, a had létszámát megállapítja. A császári koronáztatásra törekvő Zsigmond király Sienában tartózkodott; helytartói pedig Budán az ország védelmének czélszerű szabályozásáról tanácskoztak, s előadván annak nagy hanyatlását, a nemesi fölkelésnek rendezését tartották szükségesnek, s e végből a királyt mielőbbi országgyűlés tartására kérték. ...

1526. Senki sem mozdul a törökök ellen. Azon hírre, hogy a török már Eszékhez közeledik, utasított Balthory nádor sietve Eszékre menni s ott a török átkelését késleltetni, de az urak azt állítván, hogy csak a király zászlója alatt kötelesek hadakozni, vele menni nem akartak. ...

1527. A tatari őrség 2 tisztjét megölte, hogy Ferdinándnak hódolhasson. Esztergom 2 napi ostrommal foglaltatott el. Ferdinánd igen szépnek találta a királyok visegrádi mulatóházát. ...

1543. A spanyolok elárulják Esztergomot. A német, olasz és spanyol várparancsnokok nem voltak oly kitartók a várak védelmezésében, mint Szondy, Dobó, Losonczy, Zrínyi, stb. ...

1600. Pápa francia őrsege lakol árulásáért. Pápa francia őrsege, mert hiába várt zsoldjára, fegyvert fogott Maróth Mih. várnagy ellen, s alkudozván a székesfejérvári basával, a porta szolgálatába szegődött. ...

1664. A hírhedt vasvári béke. Ámbár a török aug. 1-jén Szentgotthárdnál nagy vereséget szenvedett, még is aug. 10-kén Renninger Simon császári követ Köprili nagyvezérrel titokban igen előnytelen békét kötött ...

Egyetem és bor. Számos hazai és külföldi intézménynek nemcsak kifejező vagy éppen erőltetett, reklámizáló mottója van, hanem jó-rossz saját bora is. Akad egyetem, amelyik maga termeli, és van, amelyik évente versenyezteti a borászokat az *egyetem bora* címért. Az ELTE névadója tudományos munkásságának kiemelkedő helyszíne a Ság – elterjedt formában Ság-hegy –, amely kínálja magát: az itteni vulkánikus talajon nevelt szőlőből nyert bor legyen az egyetem állandó nedűje, hiszen Eötvös Loránd a hegyen végezte világhírű geofizikai kísérleteit a torziós ingával 1891-ben.

A gondolatot 2002-ben megvalósítottuk, készült hozzá kétnyelvű címke is. A palackkészlet kitarzott 2006-ig: aztán nem lett folytatása. Természetesen nem azért, mert Pázmány Péter egyik prédikációjában – bizonytalansággal helyesen – így fakadt ki: ... *hogya ha egy nagy völgybe vinnék a török császár erejét, és reáeresztenék azt a bort, melyet sok részegeskedésben megittak*

Magyarország szabadulásáért: nem kellene semmi vízözön a török veszedelmére; mind borban halnának (Pázmány Péter: A részegeseknek veszedelmes undokságáról. In: Tarnóc Márton /szerk./: Pázmány Péter művei. Szépirodalmi Kiadó, Budapest, 1983. p. 677).

Egyetem és ethosz. Rektorként gyakran idézted egyetemünk alapítójának, Pázmány Péternek gondolatait. Nekem ez volt a legkedvesebb: „*Azért a tanító eszében tartsa, hogy (...) az okos embernek nem a hímes szók, hanem az erős valóságok tetszenek*” (Pázmány Péter: A keresztény prédikátorok oktatása; A keresztény prédikátorokhoz intézés. In: Tarnóc Márton /szerk./: Pázmány Péter művei. Szépirodalmi Kiadó, Budapest, 1983. p. 602).

Olyannyira találónak éreztük a megfogalmazást, hogy rektorváltáskor, 2006-ban javasoltuk, egyetemalapítónk tömören megfogalmazott intése (vagy annak csak a második, mondatból kiragadott része) legyen az ELTE „szlogenje”. A Pázmány Péter-i gondolat azonban nem lett az egyetem jelmondata, pedig talán mára minden magára adó intézménynek és cégnek van valamilyen, mindig ígéretesen hangzó mottója. Szép lett volna, ha ez az alapgondolat megjeleníthetővé válik, hiszen Pázmány Péter figyelmeztetése az egyetem, azaz a tudomány és tanítás ethoszát is kifejezi.

Ez a bor ott termett, ahol báró Eötvös Loránd (1848–1919) végezte világhírű geofizikai kísérleteit a torziós ingával.

**Eötvös Loránd Tudományegyetem
Budapest**



This wine was produced on Ság Hill, where Baron Loránd Eötvös (1848–1919) carried out his world-famous geophysical measurements using the torsion balance he had invented.

**Eötvös Loránd University
Budapest, Hungary**

Török Zsolt Győző

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Térképtudományi és Geoinformatikai Intézet,
zoltorok@map.elte.hu

Térképész hallgatóként Klinghammer István volt a kedvenc tanárom. A régi tanszéken, a Ludovika épületében a nagyteremben Pista fehér köpenyében, a pad tetején ülve adott elő. Óráig tudott érdekes dolgokat mesélni nemcsak – sőt, elsősorban nem – a tematikus térképészetről, vagyis a tananyagról, hanem minden másról... Persze, a világ a térképészek számára a térképészet körül forog, így azután bármilyen érdekes történet vagy mulatságos anekdota végén az volt a tanulság, hogy ez egy roppant izgalmas szakterület, amivel érdemes foglalkozni. Voltak az évfolyamon olyanok, például *Zentai László*, akik ezt már tudták, mert térképészek szerettek volna lenni – de *Szekerka József* vagy jómagam még a bizonytalanok közé tartoztunk. Én annál is inkább, mert időközben elkezdtem félig-meddig illegálisan az ELTE Bölcsészkarra is járni, ahol végül a magyar szak helyett a filozófiát végeztem el. Azonban éppen ezért különösen érdekelték az elméleti kartográfia kérdései, amely már akkoriban is igen ritka madárrá tett a térképész hallgatók között.

Viszont szerencsémre volt egy olyan docens a tanszéken, aki értékelte lelkesedésemet és forradalmi gondolataimat. Így azután nem meglepetés, hogy *Klinghammer István* lett a tudományos vezetőm, amikor az MTA tudományos továbbképzési ösztöndíjasaként elkezdtem kutatói pályámat a Térképtudományi Tanszéken. 1989-ben már a vége felé tartottam kandidátusi értekezésem megírásának, amikor az ICA konferenciáján, itthon Budapesten találkozhattam azokkal a neves szakemberekkel, akiknek cikkeit lelkesen olvastam a szaklapokban. És akkor találkoztam azzal a nemzetközi tudományos világgal, amely engem, a fiatal nevesincs magyar kutatót komolyan vett és meghallgatott. Persze ettől aztán még inkább vérszemet kaptam, és egyre inkább az lett a meggyőződésem, hogy az általam javasolt ontológiai megközelítés hozhatja el az Új Kartográfia elméletét. Csak zárójelben, nem hozta. Hiába voltam később tagja annak az ICA elméleti munkacsoportnak, amelyben *Ulrich Freitag* professzor és hasonlóan neves kartográfusok az elmélet megújítását szorgalmazták, csoportosan sem tudtunk eredményt elérni. Mindmáig ez a hiányzó elmélet a térképészet egyik legnagyobb problémája, de legalább egyre többen látják így.

Amikor aztán két év múlva, 1991-ben az ICA következő, 15. nemzetközi konferenciájára sor került az Egyesült Királyságban, jelentkeztem. A javaslatot elfogadták, így előadásom a térképészeti oktatás megújításáról bekerült a plenáris programba. A jó hír mellett azonban rögtön jelentkeztek az anyagi problémák, mert – ha jól emlékszem – az egyetem csak a kiutazást tudta finanszírozni. Fiatal oktatóként azonban nem láttam akadályt, az angol szervezőket meghatotta levelem, mert ők meg elengedték a regisztrációs díjat. Már csak szállás kellett, ami úgy oldódott meg, hogy a budapesti konferenciára motorkerékpárral érkező *Christopher Board*, a London School of Economics professzora felajánlotta, hogy kifizeti a szoba árát. (Lehet, hogy azért, mert azt írtam neki, hogy mindenképpen megyek és majd az ő fürdőkádjában alszom...).

Ilyen előzmények után, kalandos módon jutottam el végül a dél-angliai nyaralóhelyre, Bournemouth kies városába. 1991-ben a szeptember vége még ott is enyhe, napos idővel várt. A kis szálloda, ahol végül nem a fürdőkádban aludtam, a tengerparton volt.

Mivel a szezon végén voltunk, elég kevés nyaraló maradt, így amikor késő délután elindultam egy kis felderítő sétára, kihalt utcákon jártam. A tengerparti homokdűnéktől a városka belseje felé sétálva aztán egyszer csak megeredt az eső. A lejtős terepen valami lépcsőkön lefelé haladtam gyors iramban, hogy mielőbb az épületek árkádjai alá menekülhessek. Miközben a vizet törölgettem az arcomról és áztam, arra gondoltam, milyen jól jönne most egy esernyő. Irigykedve néztem az ellenkező irányból felém közeledő alakot, egy magas, esőkabátos embert, aki egy hatalmas fekete esernyőt tartott a feje fölé. Hát az angolok, persze felkészülnek az esőre! – gondoltam. A szembejövő úr arcát az esernyőtől csak akkor láttam, amikor már csak néhány méterre volt, és akkor látta meg ő is az enyémet.

Pista! – mert persze, hogy ő volt az „angol” úriember. – Hát te meg mit keresel itt ebben az esőben? – csodálkozott tanszékvezetőnk. Gyorsan beálltam az esernyője alá, ami kettőnknek is védelmet nyújtott, és nagylelkűen visszakísért a szállodába. Közben elmesélte, hogy ő is délutáni sétára indult (mert akkoriban még nyughatatlanabb konferenciajárók voltunk). Ám amikor elkezdett zuhogni, akkor az árkádok alatt az első nyitva tartó boltban gyorsan vett egy méretes, ám elegáns, igazi brit gyártmányú esernyőt. Az esernyő alatt én pedig elmeséltem, hogyan jutottam el a konferenciára.

Sokszor eszembe jut ez a számomra nemcsak rendkívüli, de szerencsés találkozás. Tanítványaimnak is gyakran elmesélem a kis történetet, amit felfoghatunk a kartográfiai véletlenek szerencsés játékának is – de jelképezheti azt is, milyen fontos a tanár, a mester, a vezető „ernyője” a tanítványnak. Nemcsak képletesen, olykor szó szerint is, mint Klinghammer István kétszemélyes esernyője ebben a történetben. Ezért is, és a többiért is ezúton mondom itt is őszinte köszönetet.

Zentai László

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Térképtudományi és Geoinformatikai Intézet,
laszlo.zentai@elte.hu

Az öt évvel ezelőtti, hasonló kötetbe „Visegrádtól a kartográfia 2.0-ig” címmel írtam, amely egy tanulmány és egy visszaemlékezés keveréke volt. Ebben röviden felidéztem emlékeimet az 1993-as visegrádi ICA-szemináriumról, amelyen három ICA bizottság képviselői voltak jelen közvetlenül az ICA 1993-as kölni konferenciája előtt.

Arról kevesebb szó esett az öt évvel ezelőtti tanulmányban, hogy mennyire meghatározták a későbbi életemet az itt és a későbbi ICA rendezvényeken kialakult szakmai együttműködések. Erről szeretnék most ebben a rövid visszaemlékezésben írni.

*Ferjan Ormeling*et egyfajta szakmai mentoromnak, példaképemnek tekintem. Klinghammer István még az édesapjával (aki szintén ugyanezt a nevet viselte) épített ki szoros szakmai kapcsolatot a hetvenes-nyolcvanas években. Én az 1993-as visegrádi szeminárium rendezése kapcsán találkoztam először Ferjannal (az ifjabbal), aki előkészítendő a májusi ICA szemináriumot már februárban meglátogatta a tanszékünket, hogy biztos lehessen abban, hogy megfelelő házigazdái leszünk ennek a rendezvénynek (ő ekkor az Oktatás és képzés bizottság helyettes vezetője volt). Klinghammer István ekkor már ismert alakja volt az egyetemi közéletünknek is, hiszen a nyolcvanas évek végén már volt dékán-helyettes és egy évig dékán is a Természettudományi Karon. Ezek a kapcsolatok nagyon jól jöttek a visegrádi konferencia szervezésekor.

Komoly logisztikai feladat volt a visegrádi szeminárium megszervezése. Az én feladatom Kovács Bélával (akkor még hallgató volt, ma pedig az intézetünk adjunktusa) az esemény technikai biztosítása volt: levittük a tanszék legjobb asztali PC-jét (ekkor összesen 4 db személyi számítógépünk volt a tanszéken), amibe ekkor vettük meg az első CD-olvasót és hangkártyát (olyan drágán, hogy többbe került, mint egy egyszerű PC), hogy a szemináriumon be lehessen mutatni a National Geographic multimédia CD-ROM-ját. A SZTAKI-ból kaptunk kölcsön egy kivetítőt, ami akkoriban még egy komoly méretű berendezés volt. Ezeket az eszközöket együtt vittük le Bélával Visegrádra az ő kocsijával (talán egy jó régi Datsunnal). A többi tanszéki kolléga Budapesten várta a szemináriumra érkező külföldi kollégákat, hogy aztán busszal jöjjenek le együtt Visegrádra. A szeminárium helyszíne az ELTE visegrádi üdülője volt, pontosabban itt laktak a résztvevők, de az előadásoknak az erdőszet oktatóközpontja adott helyett.

10 évvel később 2003-ban szintén az ELTE-n rendeztük meg az ICA elnökségi ülését, amelyre az ICA bizottságok vezetői is meghívást kaptak. Ekkor Klinghammer István az ELTE rektora volt, ami nagyban megkönnyítette az esemény megrendezését. Ekkor Ferjan Ormeling volt az ICA főtitkára, így vele egyeztettem a szervezés részleteit. A résztvevők a Peregrinus szállóban laktak (mely ma már nem szállodaként működik), a megbeszéléseket a Szerb utcai, akkor talán Rektori Hivatalnak nevezett ELTE épületben rendeztük, főleg az akkori szenátusi tanácssteremben. Az ebédekre a közeli Erzsébet szállóban került sor, de volt egy rektori vacsora is a Károlyi étteremben. Úgy szerveztük, hogy ekkor került sor a tanszék 50 éves évfordulós ünnepségére az ELTE dísztermében, az Aula Mag-nában, ahová Ferjan Ormelinget is meghívtuk. Az elnöki asztalhoz ültettük a rektor, illetve a TTK akkori dékánja, az azóta már elhunyt Láng Ferenc mellé. Ferjan mellé odaültettük Gercsák Gábor kollégámat, hogy a magyarul zajló ünnepséget fordítsa neki.

Megint 10 évvel később, 2013-ban lett Ferjan Ormeling az ELTE díszdoktora. Ekkor már én voltam a tanszék vezetője, és túl voltam egy dékánhelyettesi és egy közel teljes rektorhelyettesi cikluson is, de természetesen fontosnak tartottam, hogy az ekkor már akadémikus, a felsőoktatásért felelős államtitkári pozíciót betöltő, de az ELTE-n már nyugdíjas Klinghammer Istvánnal egyeztessenek a díszdoktori jelölésről. Ő szerencsére teljes mértékben egyetértett a jelöléssel, hiszen a tanszékünk számára rengeteg előnyt jelentett a kapcsolat Ferjan Ormelinggel. Természetesen a díszdoktoravató ünnepi szenátusi ülésen Klinghammer István is jelen volt.

Aztán három évvel később, 2016-ban Klinghammer István is megkapta az ELTE díszdoktori címét, egyetemünk legnagyobb kitüntetését. Az akkori laudáció utolsó bekezdésével zárom rövid visszaemlékezésemet: *„Klinghammer professzor úr talán egyedülállóan hosszú időt, eddig hat évtizedet töltött folyamatosan egyetemünkön vagy a hozzá tartozó intézményben. Legyen szakmai, közéleti és munkahelyi ragaszkodás példa mindannyiunk számára!”*